

Utdanningsplan for leger i spesialisering i nevrologi ved Sørlandet sykehus

Om utdanningsvirksomheten

Sørlandet sykehus (SSHF) er Agders største kompetansebedrift, med over 7000 ansatte fordelt på ulike lokasjoner. SSHF har ansvar for spesialisthelsetjenester innen fysisk og psykisk helse og avhengighetsbehandling. Sykehusene ligger i Arendal (SSA), Kristiansand (SSK) og Flekkefjord (SSF). I tillegg har vi distriktpsikiatriske sentre (DPS) og poliklinikker flere andre steder i Agder. Det er årlig over 550 000 pasientbehandlinger i Sørlandet sykehus, som har et nedslagsfelt med 300.000 innbyggere.

Om organisering av spesialiteten

Leger i spesialisering (LIS) og overleger i nevrologi er organisert under Nevrologisk avdeling ved SSHF. Avdelingsleder ved Nevrologisk avdeling har personalansvaret for alle leger ved avdelingen, og i tillegg har vi overlege i nevrologi som jobber 20% som medisinsk faglig rådgiver. Avdelingen har et eget utdanningsutvalg, som sørger for at alle LIS får tildelt veileder. Det legges til rette for at første veiledningsmøte finner sted senest tre uker etter tiltredelse. På første møte vil man utarbeide individuell utdanningsplan for LIS. Denne planen skal så oppdateres hver 6. måned gjennom hele spesialiseringsløpet.

Om avdelingen/seksjonen i SSHF

Nevrologisk avdeling er delt mellom to sykehus, SSK og SSA. Pr 01.09.22 er det 11,6 budsjetterte overlegestillinger, og 11 budsjetterte LIS-stillinger. Det er også en nevrokirurg i 10% stilling knyttet til avdelingen. Totalt er det ansatt 35 leger ved avdelingen. Avdelingen har også en D-stilling/forskerstilling som finansieres av forskningsenheten.

Det er også egen seksjonsoverlege tilknyttet henholdsvis slagavdelingen og seksjon for klinisk nevrofysiologi.

Hovedaktiviteten er tilknyttet SSK. Det er ti sengeposter ved SSK; slagposten som disponerer 7 senger (6 i helg), og nevrologisk sengepost som har 22 senger (18 i helg). Ved SSA er det en slagpost som disponerer 4 senger.

Videre har vi nevrologisk poliklinikk både ved SSA og SSK, og seksjon for klinisk nevrofysiologi som har sin hovedaktivitet ved SSK.

Noen av overlegene roterer mellom SSA og SSK, mens alle LIS jobber ved SSK.

Arbeidsoppgaver:

Hovedoppgavene som lege ved nevrologisk avdeling er visittgang på sengepost (både generell nevrologi og slag), poliklinikk (akutt og elektiv), vaktarbeid og tilsyn på andre avdelinger.

LIS har tilstedevakt hele døgnet, og mellom kl. 13-22 er det dublert vakt. Pr. i dag går LIS i 11-delt vakt.

Overlegene er bakvakt med tilstedetid til kl. 18, deretter hjemnevakt fra kl. 18-08. Det er pr. tiden 12-delt overlegevakt.

Alle leger deltar på morgenmøtet, hvor man gjennomgår siste døgnetts akuttinnleggelser, og eventuelt diskusjon av andre kompliserte aktuelle kasuistikker.

Spisskompetanse i avdeling:

Hodepine (2 doktorgrader), Parkinson (en PhD-kandidat) Nevroborrliose (3 doktorgrader, og en PhD-kandidat), cerebrovaskulære sykdommer (2 doktorgrader og en PhD-kandidat) og Myasthenia Gravis (en doktorgrad).

Det er også opprettet egne «ekspertgrupper» innenfor alle stor tema i nevrologien. Gruppene består av dedikerte overleger, og eventuelt erfarne LIS.

Det er pågående forskningsaktivitet på temaene hodepine, MS, flåttbårne sykdommer, Parkinson sykdom og hjerneslag.

Om utdanningsløpet

For å bli spesialist i nevrologi kreves det at man har arbeidet en minstetid på 5 år etter fullført LIS 1, samt at man oppfyller alle læringsmål både innenfor nevrologi og felles kompetansemål (FKM). For nærmere beskrivelse av dette les her: [Læringsmål - Helsedirektoratet](#).

LIS, i samarbeid med veileder, skal fortløpende registrere alle læringsaktiviteter i Kompetanseportalen. Godkjenning av læringsmål gjøres i forbindelse med avdelingens evalueringskollegium. Det gjennomføres evalueringskollegium hvert halvår.

Tjenestetiden på 5 år inkluderer følgende:

- 4,5 år ved Nevrologisk avdeling
- 0,5 år ved nevrokirurgisk avdeling

Ved SSHF kan man ta hele tjenestetiden i nevrologi ved SSK. Videre foreligger det en samarbeidsavtale mellom Sørlandet sykehus og OUS, for å sikre at alle får gjennomført sine 6 måneder med nevrokirurgi i utdanningsløpet.

De regionale utdanningssettene arrangerer kurs for LIS i nevrologi, etter anbefalinger fra Helsedirektoratet og spesialistkomiteen i nevrologi. Det er utarbeidet en liste over anbefalte kurs. Les mer her:

[Spesialistutdanning i nevrologi - Spesialisthelsetjenesten](#)

Ved nevrologisk avdeling SSK vil LIS gå i 11-delt vakt, delta aktivt på visitt og ha egen poliklinikk.

Seksjon for klinisk nevrofysiologi

Denne seksjonen er tilknyttet nevrologisk avdeling SSK. Her vil LIS kunne delta på gjennomføring av følgende undersøkelser: EEG, ENG, EMG, VEP. Man kan også være med i tolkingen av blant annet EEG-undersøkelser.

Samarbeidende avdelinger innenfor SSHF:

LIS i nevrologi ved SSHF vil oppleve et nært samarbeid med flere av sykehusets avdelinger.

- Medisinsk avdeling SSK: Samarbeid med kardiolog rundt spesielt hjerneslagspasienter, samarbeid med lungelege for pasienter med ALS og nevrologiske sykdommer (spesielt ved behov for respirasjonsstøtte), samarbeid med infeksjonslege for behandling av infeksjoner i nervesystemet.
- Senter for kreft (SFK): Samarbeid rundt tumor cerebri-pasienter. Samarbeidsmøter hver 3. uke.
- Radiologisk avdeling SSK: Fast møte to dager i uken for demonstrasjon av radiologiske undersøkelser.
- Mikrobiologisk avdeling SSHF: Samarbeid rundt diagnostikk av infeksjoner i nervesystemet, herunder spesielt flåttbårne sykdommer.

Andre læringsarenaer:

- Intensivavdelingen, Kristiansand AIO-avdelingen:
Nevrologisk avdeling har jevnlig pasienter inneliggende på intensiv-avdelingen, i tillegg til at man hyppig konsulteres om intensivpasienter med nevrologiske problemstillinger. Det er ved intensivavdelingen at LIS vil ha mulighet til å kunne gjennomføre hjernedødsdiagnostikk og hjernestammereflekser.
Læringsmål: NEV 023
- Urologisk poliklinikk (kirurgisk poliklinikk SSK):
Deltakelse på urodynamiske undersøkelser. LIS avtaler direkte med poliklinikken.
Læringsmål: NEV 067

- Oslo universitetssykehus, Nevrokirurgisk avdeling:
Det er utarbeidet en avtale mellom SSHF og OUS for 6 måneders sideutdanning ved nevrokirurgisk avdeling for LIS ved nevrologisk avdeling.
Læringsmål som skal oppnås ved OUS: NEV 064, NEV 057. I tillegg kan man oppnå NEV 065 der (kan også oppnås ved nevrologisk avdeling SSHF)

Introduksjon av nye LIS

Alle nyansatt LIS ved avdelingen vil få en generell innføring i avdelingens drift, opplæring i journalsystem/datasystem (DIPS, Metavision, GAT, personalportalen, Kompetanseportalen). Det er utarbeidet en egen informasjonsmappe som ligger tilgjengelig på avdelingens fellesområde (elektronisk).

Alle LIS som startet i et utdanningsløp ved avdelingen får tildelt læringsmålsplan i nevrologi og FKM. I tillegg har sykehuset også utarbeidet egne basisplaner for leger, både generelt og spesielt for LIS (dokumentere opplæring, vakt-kompetanse og annen viktig kompetanse).

Det prioriteres at LIS får opplæring i vaktarbeid og arbeid på sengeposten den første tiden. Ved oppstart vil LIS få tildelt veileder, og det anbefales et møte innen 3 uker etter oppstart. Det gjennomføres minst 2 opplæringsvakter før LIS går selvstendig vakt ved avdelingen.

De første 6-12 måneder vil LIS primært delta i vaktarbeid og visitt på sengepost, og deretter vil man også starte med selvstendig poliklinikk.

Internundervisning og kurs

Internundervisning

Utdanningsavdelinger er pålagt å tilby minimum 70 timer internundervisning per kalenderår, noe som innfris ved nevrologisk avdeling SSHF.

Det er satt av tid til undervisning/faglige møter tirsdag kl. 08-08.45 og kl. 11.45-12.30, og fredag kl. 08-08.45. Utdanningsutvalget ved avdelingen utarbeider en undervisningsplan hvert halvår. Planen er basert på et «årshjul» hvor de enkelte tema gjennomgås hver 2.-3. år. Tema er basert på læringsmålsplanen for nevrologi, og FKM. I tillegg til dette brukes denne tiden på kasuistikk-gjennomgang, NPE-saker, drøfting av henvisninger og gruppeveiledning for LIS. SSHF har også en fellesundervisning for alle leger en gang pr uke, som varer 30 minutter. Både overleger og LIS holder jevnlig internundervisning.

Avdelingen har også et årlig seminar, hvor alle faggrupper ved avdelingen deltar. Her foreligger det en mer tverrfaglig gjennomgang av ulike emner.

Det legges også opp til at LIS skal få anledningen til å lære tolkning av EEG, gjennomføring av Doppler og generelle undersøkelsesteknikker. Avdelingen arrangerer jevnlig undervisning for LIS i disse prosedyrene.

Kurs:

Det legges til rette for at LIS skal kunne delta på de anbefalte kursene i nevrologi som RegUT arrangere og kurs innenfor FKM som arrangeres av SSHF.

Medisinsk teknisk utstyr

Utstyr som er tilgjengelig: Doppler, ENG, EMG, EEG, videonystagmografi, VEP, ultralyd for botox-behandling, aktigrafi til utredning av søvnforstyrrelser.

I tillegg har vi utstyr for å kunne stille på CNS-shunt (Codman medos), VNS og DBS.

Simulering og ferdighetstrening

Vi har jevnlig akutt-øvelser som arrangeres i regi av akuttmottaket. Øvelsene er i all hovedsak rettet mot trombektomi/hjerneslag, og det er en samarbeidsøvelse med akuttmottak, radiologisk avdeling og anestesivdelingen. Avdelingen sørger for at alle LIS og overleger skal ha mulighet til å delta på øvelsene.

Avdelingen arrangerer jevnlig kurs i AHLR.

Felles kompetansemål (FKM)

Det er laget en felles plan for felles kompetansemål for SSHF. Dette kursprogrammet består av 3 dager og vil dekke de fleste læringsmål i FKM. Kursene er utarbeidet av representanter fra biblioteket, lærings og mestringssenteret, fagenheten og forskningsenheten.

Kurset vil kjøres minimum årlig ved alle tre lokalisasjoner og være åpent for alle LIS.

Som en del av kurset vil det gis en introduksjon til prosjektoppgaven «kunnskap og forbedring» som er anbefalt gjennomført for alle LIS.

Forskning

Avdelingen har 8 overleger med PhD, og 3 leger som er tilmeldt PhD-programmet. Vi har også 2 overleger med professoratstilling ved UiB.

Det er lagt opp til at det skal undervises i temaer tilknyttet forskning ved internundervisningen. Det arrangeres også egne forskningsmøter, hvor alle interesserte er invitert til å delta.

Det legges til rette for at LIS skal kunne tildeles forskningsbaserte prosjekter under utdanningsløpet. Dette kan dreie seg om kvalitetssikringsprosjekter, eget forskningsprosjekt, eller tilknyttet et større prosjekt i avdelingen. Det er også en D-stilling som skal sørge for å rekruttere LIS til forskningsarbeid. Det utarbeides da spesifikke prosjekter til denne stillingen, som LIS søker på.

Det er pågående forskningsaktivitet på hodepine, ALS, cerebrovaskulære sykdommer, Covid-19, flåttbårne sykdommer, hodepine, MS, nevrologiske sykdommer og Parkinson sykdom.

SSHF arrangerer 1-2 ganger årlig kurs i forskning, kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet som dekker de aktuelle læringsmålene i Felles Kompetansemål (FKM). Kurset inkluderer en kvalitetsforbedringsoppgave. Dette kan være alt fra en clinical audit, til å oppdatere en prosedyre eller se på mulige løsninger på en problemstilling man har i avdelingen. Eks pasientlogistikk, pasientforløp, m.m. På kursdagen vil LIS få bistand fra Forskningsenheten, Kvalitet og pasientsikkerhetsenheten og Medisinsk bibliotek til å begynne med sitt prosjekt. Som en del av forberedelsene til kurset skal LIS sammen med leder/veileder finne en problemstilling de ønsker å se på som prosjektoppgave.

Organisering av supervisjon og veiledning

Supervisjon:

Avdelingen legger til rette for at det skal foregå en fortløpende supervisjon av LIS i avdelingen. Visittgang er lagt opp til at LIS og overlege har en felles previsit. Videre er det valgfritt om man går visitter sammen, eller legger opp til læringsvisitter.

I poliklinikken er det satt av 15 min før og etter lunsj i LIS og overlegens timebok for supervisjon.

Avdelingen har også kasus-møter hvor LIS kan få presentert vanskelige kasus. I tillegg arrangeres egne møter for MS, tumor og epilepsi.

Veiledning:

Det er lagt opp til individuell veiledning en gang i måneden for LIS. Overleger med veilederansvar har en egen funksjon i sin arbeidsplan som skal dekke veilederoppgaven.

I tillegg til individuell veiledning er det lagt opp til gruppeveiledning. Dette arrangeres 6 x pr år.

Veiledning og faglig utvikling

Alle som ansettes i en LIS-stilling ved avdelingen vil tildeles en overlege som veileder. SSHF arrangerer jevnlig veileder-kurs, hvor det er fokus på gjennomføring av veiledning og supervisjon, og også informasjon om individuell utdanningsplan, evalueringskollegium og bruk av kompetanseportalen. Det er også opparbeidet konkrete prosedyrer knyttet til veileder-funksjonen, og alle veiledere registrerer sin kompetanse i Kompetanseportalen.

Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål

Dokumentasjon av oppnådde læringsmål gjennomføres i kompetanseportalen. Det vil være angitt på hver læringsaktivitet om læringsaktiviteten skal sendes til godkjenning hos veileder, en supervisor, et evalueringskollegium eller om det kun er egenregistrering av gjennomført læringsaktivitet. Etter at alle læringsaktivitetene er gjennomført skal LIS sende hele læringsmålet til endelig godkjenning hos seksjonsleder. Det anbefales at den endelige godkjenningen av hvert læringsmål gjøres i evalueringskollegium.

Nevrologisk avdeling arrangerer evalueringskollegium 2 ganger pr. år.

LIS og veileder skal sammen vurdere progresjonen i utdanningen minst halvårlig. Dette gjøres samtidig med at individuell utdanningsplan oppdateres og lastes opp i kompetanseportalen.

Individuell utdanningsplan

Ved tilsetting vil det utarbeides en individuell utdanningsplan for LIS, som viser hva LIS skal gjennomføre (læringsmål, læringsaktiviteter og læringsarenaer) og planlagt progresjon i dette, basert på hvor i utdanningsløpet LIS starter. Den individuelle utdanningsplanen utarbeides av LIS i samarbeid med veileder og evt. utdanningsansvarlig overlege. Planen skal godkjennes av leder. Denne oppdateres hvert halvår.

Utdanningsutvalg og utdanningsansvarlig overlege

Utdanningsutvalget består av 2 overleger og 2 LIS. Utvalget setter opp undervisningsplanen, deltar i planlegging av avdelingsseminar, og annen undervisning/faglig oppdatering. Videre har avdeling avsatt 20% stilling til utdanningsansvarlig overlege (UAO), som har et overordnet ansvar for LIS-utdanningen i avdelingen. Per 30.09.22 er dette følgende:

Karoline Rødal (UAO, overlege)

Kristine J. N. Forselv (overlege)

Lars Jørgen Garsted (konst. overlege)

Benedicte Ingebretsen Isefjær (LIS)

Tillitsvalgte

Det er en tillitsvalgt for henholdsvis overlege og LIS.

Kontakt

For spørsmål om spesialistutdanningen ta kontakt med:

Karoline Rødal, UAO ved Nevrologisk avdeling, SSHF